

แนวทางปฏิบัติงานการจัดการสินค้าใหม่ทดแทนตามเงื่อนไขกรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ คำชี้ขาดอนุญาโตตุลาการ และคำพิพากษา

ชมรมนักกฎหมายประกันภัยยานยนต์ ร่วมกับชมรมสินค้าใหม่ยานยนต์ โดยคณะกรรมการแผนงานพัฒนา
กฎหมาย ได้ร่วมกันจัดทำแนวทางการปฏิบัติงานการจัดการสินค้าใหม่ทดแทนตามเงื่อนไขกรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์
ตามคำชี้ขาดอนุญาโต และคำพิพากษา โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อลดจำนวนข้อพิพาทระหว่างบริษัทประกันภัย และเพื่อ
เป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้กับผู้ปฏิบัติงานนั้น โดยได้ทำการวิเคราะห์ และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดี คำ
พิพากษา รวมทั้งข้อพิพาทที่ขึ้นสู่อนุญาโตตุลาการ พบว่ามีประเด็นข้อพิพาทระหว่างบริษัทประกันภัยที่มีจำนวน
จำนวนมาก และมีแนวโน้มจะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งประเด็นข้อพิพาทที่พบ ได้แก่

1. ความรับผิดชอบใช้ค่าสินค้าใหม่ทดแทน กรณีประมาททั้งสองฝ่าย
2. การเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลหลายสิทธิพร้อมกัน
3. สิทธิของผู้รับค่าสินค้าใหม่ทดแทนตามกฎหมาย
4. การทำสัญญาประนีประนอมยอมความ
5. การโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาประกันภัย

ดังนั้น เพื่อเป็นการลดจำนวนข้อพิพาทระหว่างบริษัทประกันภัยในประเด็นดังกล่าว คณะกรรมการฯ
จึงได้จัดทำ “แนวทางการปฏิบัติงานเรื่องการจัดการสินค้าใหม่ทดแทนตามเงื่อนไขกรรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ ตาม
คำชี้ขาดอนุญาโต และคำพิพากษา” ขึ้น เป็นข้อมูลและแนวทางปฏิบัติสำหรับผู้ปฏิบัติงานด้านสินค้าใหม่ทดแทน และ
ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และหวังว่าข้อมูลดังกล่าวจะ
เป็นประโยชน์ต่อธุรกิจประกันวินาศภัยต่อไป

คณะกรรมการแผนงานพัฒนากฎหมาย

ประจำปี 2560-62

ผู้จัดทำ

1. ความรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีประมาททั้งสองฝ่าย

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
1. ความเห็นในชั้นพนักงานสอบสวน กรณี ที่ พนักงานสอบสวนมีความเห็นว่าผู้ตายซึ่งเป็นผู้ขับขี่รถคู่กรณีมีส่วนประมาทร่วมด้วยแม้เป็นเพียงความเห็นพนักงานสอบสวนกรณีนี้ทนายทของ ผู้ตายจะขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการได้	กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ กรณีเป็นค่าเสียหายเบื้องต้น บริษัทโดยฝ่ายสินไหมทดแทนจะพิจารณาจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้กับผู้ขับขี่รถคันเอาประกันภัย แต่ไม่รับผิดชอบต่อผู้ขับขี่รถอื่นที่มีส่วนประมาทด้วย กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ ปฏิเสธการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2172/2554 การที่จำเลยถูกฟ้องว่าขับรถโดยประมาทเป็นเหตุให้มีผู้อื่นถึงแก่ความตายและได้รับอันตรายสาหัส แม้พนักงานสอบสวนจะมีความเห็นว่า ผู้ตายมีส่วนประมาทร่วมอยู่ด้วยแต่ผู้ตายถึงแก่ความตายไปก่อนก็เป็นเพียงความเห็นของพนักงานสอบสวนเท่านั้น ไม่เป็นเหตุที่ต้องห้ามมิให้ภริยาของผู้ตายจะขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการไม่ได้ คำสั่งอนุญาตขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมของศาลชั้นต้นชอบแล้ว เงื่อนไขกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ เป็นไปตามประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีจ่าย และระยะเวลาการจ่ายค่าสินไหมทดแทนนอกเหนือจากค่าเสียหายเบื้องต้น ประกาศราชกิจจานุเบกษา ฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 120 ตอนพิเศษ 78 ง วันที่ 18 กรกฎาคม 2546 ข้อที่ 4 (1) (2) (3) และคู่มือตีความกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ ตามคำสั่งนายทะเบียนที่ 11/2552 ลงวันที่ 29 เมษายน 2552 ข้อ 3 การคุ้มครองผู้ประสบภัย	
2. ความรับผิดชอบคู่กรณีประเด็นประมาท คดีอาญาในคำพิพากษาศาล ทั้งผู้ตายและจำเลยต่างฝ่ายต่างประมาทโดยไม่ปรากฏว่าฝ่ายใดประมาทมากกว่ากัน	กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ ปฏิเสธการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ ปฏิเสธการชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 13675/2557 แม้ป.วิ.อ. มาตรา 46 จะบัญญัติว่าในการพิพากษาคดีส่วนแพ่ง ศาลจำต้องถือข้อเท็จจริงตามที่ปรากฏในคำพิพากษาคดีส่วนอาญา แต่ในกรณีนี้ข้อเท็จจริงที่ฟัง ในคดีอาญาคงมีแต่เพียงว่าทั้งผู้ตายและจำเลยที่ 1 ต่างกระทำโดยประมาท แต่ผู้ใดประมาทมากกว่ากันไม่ปรากฏ ดังนั้นในการดำเนินคดีแพ่งทั้งโจทก์และจำเลย ที่ 1 ย่อมสามารถ	

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
		นำสืบให้เห็นได้ว่าใครประมาทมากกว่ากัน และควรจะได้รับชดใช้ค่าเสียหายจากอีกฝ่ายหนึ่งหรือไม่ เพียงใด	
3. ความรับผิดชอบบุคคล ภายนอก	กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคบังคับ ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2535 ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีจ่าย และระยะเวลาการจ่ายค่าสินไหมทดแทนนอกเหนือจากค่าเสียหายเบื้องต้น และคำสั่งนายทะเบียนที่ 15/2559 เรื่อง ให้ใช้แบบ ข้อความกรมธรรม์ประกันภัยคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถและกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์รวมการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ข้อ 3. การคุ้มครองผู้ประสบภัย ภายใต้อันบังคับ ข้อ 6. ทั้งหมด กรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์ภาคสมัครใจ รับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม โดยอยู่ภายใต้อันบังคับนายทะเบียนที่ 27/2554 เรื่อง ให้แก้ไขแบบข้อความกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์รวมการคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และพิกัดอัตราเบี้ยประกันภัยรถยนต์ ข้อ 1.1 วรรค 3	คำพิพากษาฎีกาที่ 3506/2551 แม้จะให้ความว่าเหตุเกิดจากความประมาทเลินเล่อของจำเลยที่ 1 และที่ 2 ร่วมกันและไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน แต่จำเลยที่ 1 และที่ 2 ได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่รถยนต์ของโจทก์ซึ่งเป็นบุคคลภายนอก จึงต้องถือว่าจำเลยที่ 1 และที่ 2 ล้วนมีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายดังกล่าวทั้งหมด จำเลยที่ 1 และที่ 2 จึงต้องร่วมรับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นอย่างลูกหนี้ร่วมโดยจำเลยที่ 1 และที่ 2 หรือคนใดคนหนึ่งต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ เต็มจำนวนความเสียหายโดยจะแบ่งความรับผิดชอบต่อโจทก์หาได้ไม่ จำเลยที่ 3 ผู้รับประกันภัยจึงต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ 1 ในผลแห่งละเมิดดังกล่าวเช่นกัน	กรณีประมาทร่วมไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ในการเรียกร้องคืนจากคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่งสามารถไล่เบี้ยคืนได้ แต่จำนวนค่าเสียหายที่จะไล่เบี้ยคืนนั้นให้พิจารณาตามหลักกฎหมายว่าด้วยลูกหนี้ร่วม ละเมิด และประกันภัย

2. การเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลหลายสิทธิพร้อมกัน

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
1. กรณีที่ผู้เสียหายได้เบิกค่ารักษาพยาบาลตามสิทธิของผู้เสียหายในช่องทางอื่นๆ เช่น ได้รับการชดใช้จากสวัสดิการของรัฐหรือจากสวัสดิการอื่นใด หรือจากบริษัทประกันภัย/ประกันชีวิต ฯลฯ ผู้เสียหายยังสามารถใช้สำเนาใบเสร็จค่ารักษาพยาบาลมาเรียกร้องกับบริษัทประกันภัยได้อีกหรือไม่ และหากสามารถเรียกร้องได้จะเรียกร้องได้เต็มจำนวนหรือไม่ หรือเรียกร้องได้เฉพาะส่วนที่ขาดโดยแบ่งออกเป็น 3 สิทธิ 1.1 สิทธิข้าราชการ 1.2 สิทธิ พ.ร.บ. ประกันสังคม/พ.ร.บ. เงินทดแทน 1.3 สิทธิตามสัญญาประกันชีวิต	สิทธิข้าราชการ กรณีผู้เสียหายเบิกค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการแล้ว ก็ยังเรียกร้องเอาจากผู้กระทำละเมิดได้อีก เพราะไม่เกี่ยวกับความรับผิดของจำเลย เนื่องจากค่ารักษาพยาบาลที่ได้จากทางราชการเป็นสิทธิเฉพาะตัวของผู้เสียหาย ผู้เสียหายจึงมีสิทธิเรียกร้องเอาค่ารักษาพยาบาลทั้งหมดจากผู้ละเมิดหรือผู้ต้องร่วมรับผิดได้อีก สิทธิ พ.ร.บ. ประกันสังคม/พ.ร.บ. เงินทดแทน สิทธิตาม พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ.2533 สิทธิตาม พ.ร.บ. ผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 หรือสิทธิตาม พ.ร.บ. เงินทดแทนเป็นสิทธิตามกฎหมายต่างฉบับกัน ผู้ละเมิด หรือผู้ต้องร่วมรับผิด จึงไม่อาจยกเอาเหตุที่ผู้เสียหายได้รับเงินทดแทนตามสิทธิใดสิทธิหนึ่งดังกล่าวมาแล้วมาอ้างเพื่อปฏิเสธการจ่ายสินไหมทดแทนได้ สิทธิ ตามสัญญาประกันชีวิต (เฉพาะค่ารักษาพยาบาล) ผู้เสียหายที่ได้รับค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทประกันภัย / ประกันชีวิตแล้ว ก็ยังคงมีสิทธิเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลอันเกิดจากการกระทำละเมิดจากผู้ที่ต้องรับผิดชอบได้	คำพิพากษาฎีกาที่ 3357/2538 แม้บิดาโจทก์จะเบิกค่ารักษาพยาบาลจากทางราชการและจ่ายแทนโจทก์ไปแล้ว ก็เป็นสิทธิเฉพาะตัวของบิดาโจทก์ โจทก์จึงยังคงมีสิทธิเรียกร้องเอาค่ารักษาพยาบาลจากผู้ก่อเหตุละเมิดต่อโจทก์ได้ คำพิพากษาฎีกาที่ 2455/2519 (ประชุมใหญ่) แม้โจทก์เป็นข้าราชการได้รับเงินค่ารักษาพยาบาลบุตรผู้เยาว์ ซึ่งถูกทำละเมิดจากทางราชการแล้ว ก็ยังมีสิทธิเรียกร้องเอาค่ารักษาพยาบาลจากจำเลยผู้ต้องรับผิดในผลแห่งการละเมิดอีกได้ เพราะสิทธิของโจทก์ที่จะได้รับเงินดังกล่าวจากทางราชการเป็นสิทธิที่รัฐกำหนดให้แก่ข้าราชการ ไม่เกี่ยวกับความรับผิดของจำเลย คำพิพากษาฎีกาที่ 2040/2539 สิทธิของโจทก์ที่ได้รับเงินทดแทนค่ารักษาพยาบาลจากบริษัทประกันภัย เป็นสิทธิตาม พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ.2535 ส่วนสิทธิของโจทก์ที่ได้รับเงินทดแทนค่าบริการทางการแพทย์จากจำเลยเป็นสิทธิตาม พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 เมื่อเป็นสิทธิตามกฎหมายแต่ละฉบับโดยโจทก์ต้องเสียเบี้ยประกันภัย และส่งเงินสมทบเข้ากองทุนสมทบแล้วแต่กรณีตามที่กฎหมายแต่ละฉบับกำหนดไว้ซึ่งต้องชำระทั้ง 2 ทาง และ พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ.2533 ไม่มีบทบัญญัติตัดสิทธิมิให้ได้รับเงินทดแทนตามกฎหมายอื่นมารับเงินทดแทนอีก จำเลยจึงยกเอาเหตุที่โจทก์ได้รับเงินทดแทนค่ารักษาพยาบาล	สิทธิเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลตามข้อ 2.1 ถึง 2.3 ผู้เสียหายจะสามารถเรียกร้องได้ตามจำนวนความเสียหายจริงเท่านั้น และอยู่ภายใต้วงเงิน/เงื่อนไขความคุ้มครองตามกรมธรรม์ประกันภัยรถยนต์

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
		จากบริษัทประกันภัยมาแล้วมาอ้างเพื่อไม่จ่ายเงินค่าทดแทนตามพ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 ให้แก่โจทก์หาได้ไม่ โจทก์จึงมีสิทธิได้รับเงินทดแทนค่าบริการทางการแพทย์จากจำเลย คำพิพากษาฎีกาที่ 5128/2546 เงินที่โจทก์ได้รับจากสำนักงานประกันสังคมเป็นค่าทดแทนที่โจทก์พึงมีสิทธิได้รับตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ของพ.ร.บ. เงินทดแทนฯ มาตรา 18 เป็นการจ่ายเงินเพื่อคุ้มครองแรงงาน ใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิด โจทก์จึงมีสิทธิเรียกร้องค่าขาดรายได้ประกอบการตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 443 วรรคสามได้ จำเลยไม่อ้างค่าทดแทนที่โจทก์พึงมีสิทธิได้รับดังกล่าวมาเพื่อขอลดหย่อนค่าขาดรายได้ คำพิพากษาฎีกาที่ 2110/2551 สิทธิในการได้รับค่าเสียหายเบื้องต้นตามพ.ร.บ. คุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ พ.ศ. 2533 มาตรา 20 เป็นสิทธิทางแพ่งที่ผู้ประสบภัยจะได้รับเพื่อเยียวยาบรรเทาความเดือดร้อนเบื้องต้นโดยเจ้าของรถต้องจัดให้มีการประกันความเสียหายสำหรับผู้ประสบภัยโดยประกันภัยกับบริษัทตามกฎหมายว่าด้วยการประกันวินาศภัยและต้องเสียเบี้ยประกันภัยกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นทุนสำหรับการจ่ายค่าเสียหายเบื้องต้นให้แก่ผู้ประสบภัย ส่วนสิทธิของผู้ประกันตนตาม พ.ร.บ. ประกันสังคม พ.ศ. 2533 เกิดจากการเป็นผู้ประกันตนและออกเงินสมทบเข้ากองทุนประกันสังคมเพื่อการจ่ายประโยชน์	

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
		ทดแทนตามมาตรา 46 สิทธิของผู้ประสบภัยและสิทธิของผู้ประกันตนจึงเป็นสิทธิตามกฎหมายต่างฉบับวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนทดแทนผู้ประสบภัยและกองทุนประกันสังคมก็แตกต่างกันก่อให้เกิดสิทธิจากเบี้ยประกันภัยกับเงินสมทบและการจ่ายเงินแก่ผู้มีสิทธิได้รับแตกต่างกันไปตามกฎหมายแต่ละฉบับกฎหมายทั้งสองฉบับไม่มีบทบัญญัติมิให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินตามกฎหมายอื่นแล้วมารับค่าเสียหายเบื้องต้นหรือประโยชน์ทดแทนอีก <u>คำพิพากษาฎีกาที่ 588/2557</u> แม้โจทก์ได้รับชดเชยเงินค่ารักษาพยาบาลจากบริษัททั้งสองผู้รับประกันภัยแล้วก็ตาม หากทำให้สิทธิเรียกร้องค่ารักษาพยาบาลของโจทก์ที่มีต่อจำเลยที่ 1 และที่ 2 ระงับไปไม่ โจทก์ยังคงมีสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนในส่วนค่ารักษาพยาบาลดังกล่าวจากจำเลยที่ 1 และจำเลยที่ 2 ได้	

3. สิทธิของผู้รับค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมาย

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
3. กรณีผู้เยาว์เป็นผู้เสียหาย	กรณีผู้เยาว์เป็นผู้เสียหาย ปัจจุบันบริษัทประกันภัยมีแนวปฏิบัติในการจ่ายสินไหมทดแทน ดังนี้ กรณีที่ผู้เยาว์ มีบิดามารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองยังมีชีวิตอยู่ ดำเนินการ ดังนี้ <u>1.1 การจ่ายเช็ค มี 2 แบบ</u> จ่ายเช็คชื่อ บิดา มารดา จ่ายเช็คในชื่อผู้เยาว์ โดยพิจารณาอายุผู้เยาว์ที่สามารถเปิดบัญชีได้ <u>1.2 สัญญาประนีประนอมยอมความ</u> บิดา มารดา เป็นผู้ลงนามในสัญญาประนีประนอมยอมความ ผู้เยาว์เป็นผู้เซ็นสัญญาโดยพิจารณาอายุและความสามารถในการเซ็นสัญญาประนีประนอมยอมความ กรณีที่ผู้เยาว์ บิดามารดา เสียชีวิตแล้ว บริษัทประกันภัยพิจารณาจ่ายโดยค้ำประกันถึงจำนวนค่าสินไหมทดแทนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา (จำนวนสินไหมทดแทนไม่มาก อยู่ที่ดุลพินิจของแต่ละบริษัทประกันภัย) 2.1 การจ่ายเช็ค จ่ายในนามผู้ปกครองเด็ก หรือ เด็ก 2.2 ประนีประนอมยอมความ ผู้ปกครองเป็นผู้เซ็นชื่อในสัญญาประนีประนอมยอมความ จำนวนสินไหมทดแทนมากจ่ายผู้ใช้อำนาจปกครอง โดยมีพิพากษาศาลตั้งให้ผู้ใช้อำนาจปกครองมีอำนาจตาม ป.พ.พ. มาตรา 1574 (12)	ป.พ.พ. มาตรา 1574 นิติกรรมใดอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ดังต่อไปนี้ ผู้ใช้อำนาจปกครองจะกระทำมิได้ เว้นแต่ศาลจะอนุญาต (12) ประนีประนอมยอมความ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 533/2552 สิทธิในการนำคดีมาฟ้องเรียกค่าสินไหมทดแทนของโจทก์ระงับไปหรือไม่ เห็นว่าเมื่อมีผู้กระทำละเมิดต่อผู้เยาว์อันมีผลให้ผู้เยาว์มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนนั้นเป็นการที่ผู้เยาว์ได้มาซึ่งทรัพย์สินอย่างหนึ่ง หากมีการประนีประนอมยอมความกัน ซึ่งผู้ใช้อำนาจปกครองจะต้องทำสัญญาแทนผู้เยาว์ ผู้ใช้อำนาจปกครองในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรม ชอบที่จะต้องขอศาลอนุญาตเสียก่อน เพราะเป็นการทำสัญญาประนีประนอมยอมความอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ตามที่บังคับไว้ใน ป.พ.พ. มาตรา 1574 (2) เมื่อได้ความว่า นายโชติ บิดาโดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์กับจำเลยได้ทำข้อตกลงเรื่องค่าเสียหายและค่ารักษาพยาบาลของโจทก์กับนายโชติ โดยไม่ติดใจเรียกร้องค่าเสียหายใดๆ ทั้งทางแพ่งและทางอาญาจากจำเลยอีกตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดี เป็นการระงับกับมูลละเมิดจึงเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ การที่นายโชติ ทำสัญญาประนีประนอมตามลำพัง โดยมีได้รับอนุญาตจากศาลยอม	1. การจ่ายสินไหมทดแทนปัจจุบันของบริษัทประกันภัย ให้ผู้เยาว์เป็นการจ่ายไม่ตรงกับที่กฎหมายกำหนด ควรปรับเปลี่ยนให้ถูกต้องตามที่ ป.พ.พ. มาตรา 1574 ทั้งนี้ การจ่ายสินไหมทดแทนอย่างไม่ถูกต้องจะเป็นช่องว่างในการเรียกร้องโดยกลุ่มบุคคลแสวงหาประโยชน์จากประกันภัย เช่น มีการวางแผนให้พ่อแม่เข้ามาเรียกร้องก่อน แล้วฟ้องเรียกร้องภายหลัง อย่างไรก็ตาม แนวทางการดำเนินการขึ้นอยู่กับดุลพินิจของบริษัทที่จะเลือกปฏิบัติโดยวิธีอื่น ซึ่งอาจจะเกิดผลกระทบไม่ว่าการดำเนินการในทางใดทางหนึ่ง เช่น ภาพลักษณ์ของบริษัทมีจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่สูงขึ้นเนื่องจากมีค่าใช้จ่ายเพิ่มเติม เป็นต้น 2. กรณีความเสียหายไม่มาก หากให้ผู้เยาว์ต้องดำเนินการตามที่

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
		เป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว จึงตกเป็นโมฆะ	กฎหมายกำหนดจะส่งผลกระทบต่อสภาพลักษณะในการจ่ายสินไหมทดแทนของบริษัทประกันภัย (ควรจะมีการตกลงจ่ายเช็คระบุชื่อผู้เยาว์ และให้บิดามารดาของผู้เยาว์ลงนามในสัญญาประนีประนอมยอมความด้วย)
2 กรณีผู้มีสิทธิได้รับค่าขาดไร้อุปการะหลายราย	กรณีที่มีผู้มิขาดไร้อุปการะหลายราย ปัจจุบันบริษัทประกันภัยมีแนวปฏิบัติในการจ่ายค่าสินไหมทดแทนดังนี้ 1. กรณีที่มีทายาทตกลงกันให้จ่ายตามส่วน กล่าวคือ ตกลงค่าขาดไร้อุปการะระหว่างทายาทที่มีสิทธิรับค่าขาดไร้อุปการะได้ว่าจะแบ่งกันอย่างไร เช่น บริษัทประกันภัยตกลงจ่าย 700,000 บาท มีทายาทที่มีสิทธิได้รับ 3 คน ทายาทตกลงกัน โดย นาย ก. รับ 200,000 บาท / นาง ข. รับ 300,000 บาท / นาย ค. รับ 200,000 บาท บริษัทประกันภัยก็จะจ่ายตามที่ทายาทตกลงกัน - เอกสารที่ใช้ คือ บันทึกข้อตกลงระหว่างทายาท สัญญาประนีประนอมยอมความที่ให้ทายาทที่มีสิทธิทุกคนลงลายมือชื่อ - จ่ายเช็ค จำนวน 3 ฉบับ ชื่อทายาทตามที่ตกลงของทายาท	ป.พ.พ. มาตรา 443 มาตรา 850 มาตรา 852 คำพิพากษาฎีกาที่ 20920/2556 สิทธิในการเรียกค่าขาดไร้อุปการะตามกฎหมายของนายสิทธิชัย และของโจทก์ซึ่งเป็นบิดา และมารดาของผู้ตาย ตาม ป.พ.พ. มาตรา 443 วรรคท้าย ถือเป็นสิทธิเฉพาะตัวของแต่ละคนมิใช่เป็นสิทธิร่วมกันที่กฎหมายกำหนดให้บิดา หรือมารดาคนหนึ่งคนใดสามารถใช้สิทธิเรียกร้องได้เพียงคนเดียว การที่นายสิทธิชัยไปทำบันทึกข้อตกลงกับนายทวนชัยเป็นเรื่องที่นายสิทธิชัยทำไปโดยลำพัง โดยที่โจทก์มิได้มอบอำนาจให้ทำแทนโจทก์ด้วย จึงไม่ผูกพันโจทก์สิทธิในการเรียกร้องค่าขาดไร้อุปการะตามกฎหมายของโจทก์จึงไม่ระงับ	1. กรณีที่มีทายาทที่มีสิทธิได้รับค่าขาดไร้อุปการะหลายคน แต่เบื้องต้นที่สอบ ทายาทให้รายละเอียดไม่ครบถ้วนหรือปกปิดข้อเท็จจริงเรื่องจำนวนทายาท ต่อมาตกลงสินไหมทดแทนกันได้ เพื่อเป็นแนวทางป้องกันแก้ไขควรจัดทำบันทึกข้อตกลง พร้อมแนบแบบฟอร์มบัญชีเครือญาติทายาทที่มีสิทธิได้รับค่าขาดไร้อุปการะ หากมีกรณีที่บริษัทฯ ได้จ่ายค่าสินไหมทดแทนให้ทายาทดังกล่าวไปแล้ว ต่อมา มีทายาทที่มีสิทธิเรียกค่าขาดไร้อุปการะนอกเหนือจากที่บันทึกตกลงกันไว้มาเรียกร้องค่าขาดไร้อุปการะ

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
	2. กรณีที่ทายาทตกลงกันได้ และ ประสงค์ที่จะให้จ่ายค่าขาดไร้อุปการะโดยทายาทบางคนสละสิทธิ เช่น ประกันภัยตกลงจ่าย 700,000 บาท มีทายาทที่มีสิทธิได้รับ 3 คน คือ นาย ก. นาง ข. และนาย ค. นาย ก.ไม่ประสงค์รับ ขอให้บริษัท ประกันภัยจ่ายส่วนของตนเองให้กับ นาง ข. นาย ค.ไม่ประสงค์รับ ขอให้บริษัทประกันภัยจ่ายส่วนของตนเอง ให้กับ นาง ข. - เอกสารที่ใช้ คือ 1. หนังสือสละสิทธิไม่รับค่าสินไหมทดแทน ค่าขาดไร้อุปการะ 2. สัญญาประนีประนอมยอมความที่ทายาทที่มีสิทธิทุกคนลงลายมือชื่อ - จ่ายเช็ค จำนวน 1 ฉบับ ชื่อ ทายาทที่ทายาทอื่นๆ ประสงค์ให้จ่าย		บริษัทฯ จะสามารถเรียกร้องคืนค่าขาดไร้อุปการะคืนจาก ทายาทคนเดิมได้หรือไม่ เนื่องจากกรณีดังกล่าวยังไม่มีคำพิพากษาฎีกา คณะผู้จัดจะศึกษาเพื่อเป็นแนวทางพิจารณาต่อไป 2. กรณีที่มีทายาทที่มีสิทธิได้รับค่าขาดไร้อุปการะหลายคน แต่มีบางคนยังไม่มาเรียกร้อง บริษัทฯ ต้องเจรจา ค่าสินไหมทดแทนกับทายาทที่มาเรียกร้องทันทีหรือไม่ กรณีที่มาเรียกร้องจำนวน 300,000 บาท บริษัทฯจะต้องจ่ายค่าสินไหมทดแทนทันที แม้จะมีทายาทอื่นที่ยังไม่ได้มาเรียกร้องก็ตาม 3. กรณีการเป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายตาม มาตรา 1547 (ศาลพิพากษาว่าเป็นบุตร) ซึ่งมีผลนับตั้งแต่วันที่เด็กเกิดตาม ป.พ.พ. มาตรา 1557 (บิดาเสียชีวิต / บุตรเป็น ผู้เยาว์ มีสิทธิได้รับค่าขาดไร้อุปการะ)

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
			กรณีนี้หากยังไม่ไปฟ้องศาลแต่ผู้เยาว์มีข้อเท็จจริงอย่างหนึ่งอย่างใดที่ปรากฏตามมาตรา 1555 (4) เมื่อปรากฏในทะเบียนคนเกิดว่าเด็กเป็นบุตรโดยมีหลักฐานว่าบิดาเป็นผู้แจ้งการเกิด หรือรู้เห็นยินยอมในการแจ้งนั้น (คำพิพากษาฎีกาที่ 513/2546 และฎีกาที่ 8137-8138/2538) 4. กรณีผู้รับบุตรบุญธรรมเสียชีวิต บุตรบุญธรรมเป็นผู้เยาว์ ผู้เยาว์มีสิทธิได้รับค่าขาดไร้อุปการะหรือไม่ บุตรบุญธรรมที่เป็นผู้เยาว์ มีสิทธิได้รับค่าขาดไร้อุปการะ แต่หากบุตรบุญธรรมเสียชีวิต ผู้รับบุตรบุญธรรมไม่มีสิทธิเรียกค่าขาดไร้อุปการะ (คำพิพากษาฎีกาที่ 313/2534 ฎีกาที่ 4310-4311/2530 และฎีกาที่ 713/2517)

4. การทำสัญญาประนีประนอมยอมความ

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
4. การทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับผู้ใช้อำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์	แนวทางปฏิบัติเป็นไปตามข้อที่ 3 (3.1 กรณีผู้เยาว์เป็นผู้เสียหาย)	คำพิพากษาฎีกาที่ 533/2552 เกี่ยวข้องกับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1574 (12) มาตรา 446 วรรคหนึ่ง และมาตรา 850 เมื่อมีผู้กระทำละเมิดต่อผู้เยาว์ อันมีผลให้ผู้เยาว์มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนนั้นเป็นการที่ผู้เยาว์จะได้มาซึ่งทรัพย์สินอย่างหนึ่ง หากมีการประนีประนอมยอมความกัน ซึ่งผู้ใช้อำนาจปกครองจะต้องทำสัญญาแทนผู้เยาว์ในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมก็ชอบที่จะต้องขออนุญาตศาลเสียก่อน เพราะเป็นการทำนิติกรรมสัญญาประนีประนอมยอมความที่ผู้ใช้อำนาจปกครองต้องได้รับอนุญาตจากศาลตามที่บัญญัติในป.พ.พ. มาตรา 1574 (12) การที่ ช.(บิดา) ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับจำเลยตามลำพังโดยมิได้รับอนุญาตจากศาล ย่อมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว จึงตกเป็นโมฆะสิทธินำคดีมาฟ้องของตัวผู้เสียหายไม่ระงับ	คำพิพากษาศาลฎีกานี้ศาลพิพากษาให้จำเลย (บริษัท) ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายอย่างอื่นอันมิใช่ตัวเงินตาม มาตรา 446 วรรคหนึ่ง ผลบริษัทยังคงต้องรับผิดชอบ โดยหลักทางปฏิบัติ ควรกำหนดนโยบายชัดเจน เช่น การระบุใน คู่มือ งาน กรณีผู้เสียหายเป็นผู้เยาว์ ต้องกำหนดให้ผู้รับมอบอำนาจหรือผู้แทนโดยชอบธรรมยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขออนุญาตทำสัญญายอมและรับเงินแต่กรณีค่าเสียหายจำนวนไม่สูง ควรหมายเหตุว่า หากภายหลังผู้อื่นหรือบุคคลใดๆ เรียกร้องค่าเสียหาย ผู้รับเงินยินยอมชดใช้คืนแก่บริษัทจนเต็มจำนวน
2. ความผูกพันของบริษัทประกันภัยในกรณีที่ผู้ขับขี่หรือผู้เอาประกันภัยได้ตกลงทำสัญญาประนีประนอมยอมความ	โดยหลักทางปฏิบัติหากมีการยอมรับผิดโดยไม่มีความผูกพันกล่าวคือ แต่ผู้ขับขี่ไปยอมรับว่าตนเป็นฝ่ายผิด การบริหารความเสี่ยงในกรณีนี้บริษัทต้องติดตามผลภายหลังเกิดอุบัติเหตุ โดยทันที แต่หากเป็นกรณีผู้ขับขี่รถประกันภัยไม่มีเจตนาจะรับผิดชอบ พนักงานสอบสวน/การยอมรับในนิติ	คำพิพากษาฎีกาที่ 1227/2523 เมื่อรถชนกันแล้ว เจ้าของรถบรรทุกซึ่งโจทก์รับประกันภัยไว้ได้ทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับจำเลย แต่เมื่อจำเลยยังไม่ได้ปฏิบัติตามสัญญาดังกล่าว ความผูกพันตามสัญญาประกันภัยซึ่งโจทก์จะต้องใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่เจ้าของรถบรรทุกย่อมจะ	ข้อสังเกต คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1227/2523 1. รถประกันเป็นฝ่ายถูก 2. มีการทำสัญญาประนีประนอมยอมความ 3. คู่กรณีไม่ปฏิบัติตามสัญญาประนีประนอม

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
2.1 หากคู่กรณีไม่ปฏิบัติตามสัญญา ประนีประนอมยอมความ บริษัทรับช่วงสิทธิได้	กรรมเป็นการสำคัญผิด สามารถบอกล้างนิติกรรมที่เป็นโมฆียกรรมนั้นได้ภายใน 1 ปี ตามมาตรา 175 176 และ 181 โมฆียกรรมนั้นจะบอกล้างมิได้ เมื่อพ้นเวลาหนึ่งปีนับแต่เวลาที่อาจให้สัตยาบันได้ หรือเมื่อพ้นเวลาสิบปีนับแต่ได้ทำนิติกรรมอันเป็นโมฆียะนั้น	ยังไม่ระงับไปเมื่อโจทก์จ่ายค่าชดเชยไปแล้ว ย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของผู้เอาประกันภัยได้ตามจำนวนที่โจทก์จ่ายไปจริง และไม่เกินจำนวนที่เจ้าของรถบรรทุกมีสิทธิเรียกร้องเอาแก่จำเลยตามสัญญาประนีประนอมยอมความเท่านั้น	ยอมความ(ไม่จ่าย) 4. บริษัทรับช่วงสิทธิได้
2.2 มีการระบุว่า เป็นประมาททั้งสองฝ่ายและมีบันทึกว่าต่างฝ่ายต่างซ่อมเท่ากับมูลค่านี้ละเมิดระงับและสละสิทธิเรียกร้อง	-	คำพิพากษาฎีกาที่ 1892/2538 หากบุคคลภายนอกหลุดพ้นจากความรับผิดชอบ ต่อผู้เอาประกันไปแล้ว ผู้รับประกันภัยก็ไม่อาจรับช่วงสิทธิได้ เช่นต่างตนต่างประมาท และทำรายงานบันทึกประจำวัน ต่างคนต่างซ่อม เป็นการสละสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนที่พึงมีต่อกันจึงเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ มูลละเมิดระงับตามมาตรา 850-852 ผู้รับประกันภัยไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยให้รับผิดชอบในมูลละเมิดที่ระงับสิ้นไปในฐานะผู้รับช่วงสิทธิได้ คำพิพากษาฎีกาที่ 4045/2548 จำเลยขับรถจักรยานยนต์เฉี่ยวชนรถกระบะของ ส. ที่เอาประกันภัยไว้กับโจทก์ เป็นเหตุให้รถทั้งสองคันได้รับความเสียหายซึ่งตามรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีนอกจากเจ้าพนักงานสอบสวนจะทำการบันทึกแจ้งข้อหาจำเลยเป็นคดีอาญา และเปรียบเทียบปรับ อันทำให้คดีอาญาเป็นอันเลิกกันแล้ว พนักงานสอบสวนยังทำบันทึกเกี่ยวกับค่าเสียหายมีข้อความว่าคู่กรณีสมัครใจตกลงกันโดยทั้งสองฝ่าย ไม่ตั้งใจเรียกค่าเสียหายตกลงกันเป็นที่พอใจแล้วจึงให้ ส. และจำเลยลงชื่อไว้เป็นหลักฐาน ดังนี้ แสดงว่า ส. และจำเลยตกลงกันว่าไม่ตั้งใจเรียกร้อง	ข้อสังเกตคำพิพากษาฎีกาที่ 1892/2538 มีการระบุข้อความลงบันทึกประจำวัน หรือมีการบันทึกข้อตกลงว่า 1. เป็นประมาททั้งสองฝ่าย 2. ต่างฝ่ายต่างซ่อม 3. เป็นการสละสิทธิเรียกร้อง 4. เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ <u>ข้อสังเกตคำพิพากษาฎีกาที่ 4045/2548</u> (เป็นฝ่ายถูก) มีการระบุข้อความลงบันทึกประจำวัน หรือมีการบันทึกข้อตกลงว่า 1. เป็นประมาทฝ่ายเดียว 2. ไม่ตั้งใจเรียกร้องค่าเสียหาย 3. เป็นการระงับข้อพิพาท 4. เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความ

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
		ค่าเสียหายต่อกันเป็นการระงับข้อพิพาทให้เสร็จไปโดยต่างยอมผ่อนผันให้แก่กันด้วยการที่ต่างฝ่ายต่างยอมรถที่เสียหายเอง ข้อตกลงเช่นนี้มีลักษณะเป็นสัญญาประนีประนอมยอมความตามมาตรา 850 ทำให้ ส. ไม่มีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยได้ โจทก์ซึ่งเป็นผู้รับประกันภัยรถของ ส. จะรับช่วงสิทธิของ ส. ได้เพียงเท่าที่ ส. ผู้เอาประกันภัยมีอยู่นั้น แม้ ส. จะทำบันทึกตกลงกับจำเลยโดยมิได้รับความยินยอมจากโจทก์ก็ตาม แต่ ส. เป็นผู้ได้รับความเสียหายกรณีละเมิดถูกรถจำเลยเฉี่ยวชนย่อมมีสิทธิที่จะทำข้อตกลงระงับข้อพิพาทที่มีอยู่กับจำเลย ด้วยการทำสัญญาประนีประนอมยอมความไม่ติดใจเรียกร้องค่าเสียหายต่อกันอันเป็นการสละสิทธิเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากโจทก์เมื่อ ส. ผู้เอาประกันภัยไม่มีสิทธิเรียกร้องเสียหายจากจำเลย ดังนี้ โจทก์ผู้รับประกันภัยย่อมไม่อาจรับช่วงสิทธิของ ส. ที่จะมาเรียกร้องค่าเสียหายจากจำเลยได้ การที่โจทก์ผู้รับประกันภัยได้ชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ ส. ผู้เอาประกันภัยไปเป็นการปฏิบัติไปตามข้อสัญญาในกรมธรรม์ประกันภัยที่โจทก์ทำไว้กับ ส. เท่านั้น	
2.3 สัญญาประนีประนอมยอมความมีผลผูกพันเฉพาะคู่สัญญา	-	คำพิพากษาฎีกาที่ 380/2530 ศาลเห็นว่าบริษัทประกันภัยและผู้ขับขี่รถประกันภัยผูกพันยอดเงินตามสัญญาประนีประนอมยอมความที่ผู้ขับขี่รถประกันภัยจัดทำขึ้นก่อนมีการยื่นฟ้องคดีเรียกค่าเสียหาย และทำให้นายจ้างของผู้ทำละเมิดหลุดพ้นความรับผิด	ข้อสังเกตคำพิพากษาฎีกาที่ 380/2530 (ฝ่ายถูก) คนขับรถคู่กรณียอมรับผิดและตกลงค่าเสียหายกับผู้เอาประกันภัย หรือผู้ขับขี่รถประกันภัย ทำให้มูล

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
			หนี้ละเมิดระงับเกิดเป็นมูลหนี้ตามสัญญา ประนีประนอมยอมความทำให้บุคคลที่ต้องร่วมรับผิดชอบในมูลหนี้ละเมิดหลุดพ้น (เช่น นายจ้างผู้ประกอบการขนส่ง)
3. ผู้ขับขี่รถประกันเป็นฝ่ายถูกโดยเจรจากับผู้ทำละเมิดเกี่ยวกับค่าเสียหายที่จะเรียกร้องหลายอย่าง และลงบันทึกประจำวันในลักษณะจะใช้สิทธิการช่อมตามสัญญาประกันภัย	-	คำพิพากษาฎีกาที่ 4037/2558 ศาลเห็นว่าผู้ขับขี่รถประกันภัยเจรจาดตกลงกับผู้ทำละเมิดโดยมีการเจรจา และรับค่าเสียหายจากเหตุประมาทแต่มีการระบุในลักษณะค่าเสียหายของรถประกันภัยนั้นผู้ขับขี่รถประกันภัย<u>จะใช้สิทธิช่อมตามประกันภัยตน</u>ยอมไม่ตัดสิทธิบริษัทประกันภัยในการรับช่วงสิทธิ	ข้อสังเกตคำพิพากษาฎีกาที่ 4037/2558 1. มีการตกลงระงับค่าเสียหายอื่นโดยรวมค่าช่อม 2. บริษัทประกันภัยรับช่วงสิทธิเรียกร้องค่าช่อมจากคู่กรณีได้ (ประนีประนอมยอมความค่าเสียหายเฉพาะส่วนใด ถือว่าค่าเสียหายระงับเฉพาะส่วนนั้น)
4. ผู้ขับขี่และผู้เอาประกันภัยเป็นคนละคนกัน ถ้าผู้ขับขี่ทำบันทึกข้อตกลงไม่ติดใจ เรียกร้องค่าเสียหายกัน โดยผู้เอาประกันภัยไม่ได้มอบอำนาจให้กระทำ	-	คำพิพากษาฎีกาที่ 1892/2538 ผู้ขับขี่รถประกันภัยหากทำสัญญายอมโดยมิได้มีหนังสือมอบอำนาจแต่ผู้มีส่วนได้เสียหรือเจ้าของรถยนต์ไม่เคยคัดค้านหรือแสดงออกว่าผู้ขับขี่รถของตนไม่มีสิทธิทำสัญญาประนีประนอมยอมความ กรณีสัญญายอม ผูกพันบริษัทที่รับประกันภัยของตน คำพิพากษาฎีกาที่ 3664/2557 ศาลเห็นว่าผู้ขับขี่รถประกันภัยและผู้เอาประกันภัย (เจ้าของรถ) เป็นคนละคนกัน และผู้ขับขี่รถประกันภัยไม่ได้รับมอบอำนาจจากผู้เอาประกันภัยในการทำบันทึกข้อตกลงกับผู้ทำละเมิดไม่ติดใจเรียกร้องค่าเสียหายซึ่งกันและกัน โดยผู้เอาประกันภัยไม่ได้มอบอำนาจ	ข้อสังเกตคำพิพากษาฎีกาที่ 1892/2538 1. รถประกันภัยเป็นฝ่ายถูก 2. ผู้ขับขี่ซึ่งไม่ใช่ผู้เอาประกันภัยไปทำข้อตกลงไม่เรียกร้องค่าเสียหาย โดยได้รับความยินยอมโดยปริยาย (ผู้เอาประกันภัยรู้เห็น) 3. สัญญาประนีประนอมยอมความมีผลผูกพันบริษัทที่รับประกันภัย

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
		ให้กระทำบันทึกข้อตกลงจึงมิได้เป็นสัญญาประนีประนอมยอมความหนี้ในมูลละเมิดไม่ระงับ	ข้อสังเกตคำพิพากษาฎีกาที่ 3664/2557 1. รถประกันภัยเป็นฝ่ายถูก 2. ผู้ขับซึ่งไม่ใช่ผู้เอาประกันภัยไปทำข้อตกลงไม่เรียกร้องค่าเสียหาย โดยได้รับหนังสือมอบอำนาจจากผู้เอาประกันภัย 3. สัญญาประนีประนอมยอมความมีผลผูกพันบริษัทที่รับประกันภัย

5. การโอนสิทธิเรียกร้องตามสัญญาประกันภัย

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
1. กรณีการซื้อเคลม ค่าเสียหายต่อ ทรัพย์สิน 1.1 ผู้เสียหายโอน หนี้ให้ผู้อื่นเรียกร้อง	1. ผู้เสียหายโอนหนี้ให้ผู้อื่น เรียกร้องการโอนสิทธิเรียกร้อง (หนี้) กรณีนี้สามารถกระทำได้ โดยให้ถือ ปฏิบัติ ดังนี้ 1. ผู้เสียหายทำหนังสือโอนหนี้ให้แก่ ผู้รับโอน 2. และมีหนังสือบอกกล่าวมายัง ลูกหนี้ (บริษัท)	ป.พ.พ. มาตรา 303 สิทธิเรียกร้องนั้น ท่านว่าจะพึงโอนกันได้เว้นแต่สภาพ แห่งสิทธินั้นเองจะไม่เปิดช่องให้โอนกัน ได้ ป.พ.พ. มาตรา 306 การโอนหนี้อัน พึงต้องชำระแก่เจ้าหนี้คนหนึ่งโดย เฉพาะเจาะจงนั้น ถ้าไม่ทำเป็นหนังสือ ท่านว่าไม่สมบูรณ์ อนึ่งการโอนหนี้ ท่านว่าจะยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ลูกหนี้หรือ บุคคลภายนอกได้ แต่เมื่อบอกกล่าว การโอนไปยังลูกหนี้ หรือลูกหนี้จะได้ ยินยอมด้วยในการโอนนั้น คำบอก กล่าว หรือความยินยอมเช่นว่านี้ท่าน ว่าต้องทำเป็นหนังสือ ถ้าลูกหนี้ทำให้ พอแก่ใจผู้โอนด้วยการใช้เงิน หรือด้วย ประการอื่นเสียแต่ก่อนได้รับบอกกล่าว หรือก่อนได้ตกลงให้โอนไซ้ ลูกหนี้ นั้นก็เป็นผู้พ้นจากหนี้	1. ลูกหนี้ (บริษัท) ควร มีแบบฟอร์มให้กับผู้รับ โอน เพื่อ บันทึก รายละเอียดเป็นลาย ลักษณ์อักษร 2. ลูกหนี้ (บริษัท) ควร โทรสอบถามข้อมูลกับ ผู้เสียหายเพื่อเป็นการ ยืนยันสิทธิ
1.2 กรณี ผู้เอา ประกันภัยที่มีใบ เคลม หรือหลักฐาน ความรับผิดชอบ บริษัท และขายรถ ให้กับผู้ซื้อ และให้ สิทธิในการซ่อมรถ (หรือเรียกค่าสินไหม ทดแทนในการซ่อม ค่าเสื่อม ค่าขาด ประโยชน์จากการใช้ รถประกันภัย) โดย โอนติดกับรถมาด้วย	แนวทางปฏิบัติให้ยึดถือตามข้อ 5.1.1	-	1.กรมธรรม์ประกันภัย รถยนต์กำหนดให้ผู้รับ โอนรถยนต์ได้สิทธิ ความคุ้มครองใน กรมธรรม์ประกันภัย รถยนต์ไปทั้งสิ้น สิทธิ ดังกล่าวเป็นเพียงการ โอนเฉพาะความ คุ้มครองเท่านั้น ดังนั้น สิทธิเรียกร้องที่เกิด ก่อนการขายรถไม่โอน ตามไปด้วย เว้นแต่มี หนังสือโดยชัดแจ้งของ ผู้เอาประกันภัย (เจ้าของรถเดิม) ว่าให้ สิทธินั้นกับผู้รับโอน

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
			2. ในกรณีผู้รับโอนรถยนต์ได้สิทธิตามใบเคลม หรือหลักฐานความรับผิดชอบของบริษัทให้ถือว่าผู้รับโอนได้ สิทธิเฉพาะค่าเสียหายที่เป็นค่าซ่อมเท่านั้น ทั้งนี้ เนื่องจากยังไม่มีคำพิพากษาฎีกาที่เกี่ยวข้องกับสิทธิอื่น คณะทำงานฯ จะพิจารณาศึกษาต่อไป
1.3 กรณีผู้ใช้อำนาจปกครองต้องได้รับอนุญาตจากศาลเสียก่อนจึงจะโอนหนี้สินไหมทดแทนของ <u>ผู้เยาว์</u> ให้ผู้อื่นเรียกร้องได้	เมื่อมีการเรียกร้องค่าเสียหายโดยมีผู้เยาว์เป็นผู้เสียหายต้องขอเอกสารดังนี้ 1. คำสั่งศาลตั้งให้เป็นผู้จัดการทรัพย์สินผู้เยาว์ หรือคำสั่งศาลอนุญาตให้ผู้แทนโดยชอบธรรมทำนิติกรรมแทนผู้เยาว์ 2. ผู้จัดการทรัพย์สินทำหนังสือโอนหนี้ให้แก่ผู้รับโอน 3. มีหนังสือบอกกล่าวมายังลูกหนี้ (บริษัท)	คำพิพากษาฎีกาที่ 533/2552 เมื่อมีผู้กระทำละเมิดต่อผู้เยาว์อันมีผลให้ผู้เยาว์มีสิทธิได้รับค่าสินไหมทดแทนนั้น เป็นการที่ผู้เยาว์จะได้มาซึ่งทรัพย์สินอย่างหนึ่งหากมีการประนีประนอมยอมความกัน ซึ่งผู้ใช้อำนาจปกครองจะต้องทำสัญญาแทนผู้เยาว์ในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรม ก็ชอบที่จะต้องขออนุญาตศาลเสียก่อนเพราะเป็นการทำสัญญาประนีประนอมยอมความอันเกี่ยวกับทรัพย์สินของผู้เยาว์ตามที่ยังคับไว้ในป.พ.พ. มาตรา 1574(12) การที่นายโชติทำสัญญาประนีประนอมยอมความกับจำเลยตามลำพังโดยมิได้รับอนุญาตจากศาล ย่อมเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติดังกล่าว จึงตกเป็นโมฆะ	การโอนกรณีนี้ไม่สามารถกระทำได้ตามหลักผู้รับโอนย่อมไม่มีสิทธิไปกว่าผู้โอนด้วย ผู้โอนจะต้องไปดำเนินการทางศาลเพื่อขออนุญาตในการจัดการทรัพย์สินผู้เยาว์เสียก่อน (หากศาลไม่อนุญาตการตกลงเจรจากับบริษัทก็จะเป็นโมฆะ ซึ่งมีผลทำให้ผู้โอนไม่มีสิทธิมาตั้งแต่แรก)
2 ผู้เสียหายโอนหนี้ให้ผู้อื่นเรียกร้องค่าเสียหายต่อชีวิต	-	ป.พ.พ. มาตรา 1461 สามีมภรรยาต้องอยู่กินด้วยกันฉันสามีภรรยา สามีมภรรยาต้องช่วยเหลืออุปการะเลี้ยงดูกันตามความสามารถและฐานะของตน คำพิพากษาฎีกาที่ 3369/2540 จำเลยที่ 1 ขับรถโดยสารชนและทับผู้ตาย ค่าขาดไร้อุปการะของโจทก์ที่ 1 ซึ่งเป็นภรรยาของผู้ตาย ตามป.พ.พ. มาตรา 1461 วรรคสองนั้น	การโอนสิทธิเรียกร้องกรณีนี้กระทำได้เฉพาะในส่วนค่าเสียหายที่เสียไปจากการจัดการงานศพ (ปลงศพ) รวมทั้งค่าใช้จ่ายอันจำเป็นอย่างอื่นด้วย แต่ในส่วนค่าขาดไร้อุปการะนั้นแล้วไม่

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
		โจทก์ที่ 1 มีอายุ 47 ปี ส่วนผู้ตายมีอายุ 50 ปี ย่อมเห็นได้ว่าโจทก์ที่ 1 มีโอกาสได้รับอุปการะตามกฎหมายได้ไม่น้อยกว่า 10 ปี ที่โจทก์ที่ 1 เรียกค่าขาดไร้อุปการะเป็นระยะเวลา 10 ปี จึงเป็นระยะเวลาที่สมควร ป.พ.พ. มาตรา 1563 บุตรจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบิดามารดา ป.พ.พ. มาตรา 1564 บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดู และให้การศึกษาตามสมควรแก่บุตร ในระหว่างที่เป็นผู้เยาว์ บิดามารดาจำต้องอุปการะเลี้ยงดูบุตรซึ่งบรรลุนิติภาวะแล้วเฉพาะผู้ทุพพลภาพ และหาเลี้ยงตนเองมิได้ ป.พ.พ. มาตรา 443 วรรคท้าย ถ้าว่าเหตุที่ตายลงนั้นทำให้บุคคลหนึ่งคนใดต้องขาดไร้อุปการะตามกฎหมายไปด้วยไซ้ ท่านว่าบุคคลนั้นชอบที่จะได้รับค่าสินไหมทดแทนเพื่อการนั้น ป.พ.พ. มาตรา 1598/41 สิทธิที่จะได้ค่าอุปการะเลี้ยงดูนั้น จะสละหรือโอนมิได้และไม่อยู่ในข่ายแห่งการบังคับคดี คำพิพากษาฎีกาที่ 20920/2556 สิทธิในการเรียกร้องค่าขาดไร้อุปการะของ ส. และของโจทก์ซึ่งเป็นบิดาและมารดาของผู้ตายตาม ป.พ.พ. มาตรา 443 วรรคท้าย ถือเป็นสิทธิเฉพาะตัว มิได้เป็นสิทธิร่วมกันที่กฎหมายกำหนดให้บิดาหรือมารดาคนหนึ่งคนใดสามารถใช้สิทธิเรียกร้องได้เพียงคนเดียว เมื่อโจทก์มิได้มอบอำนาจให้ ส. ทำแทนโจทก์ การที่ ส. บิดาผู้ตายทำสัญญาประนีประนอมยอมความจะไม่นำคดีฟ้องร้องไม่ว่าทางแพ่งหรืออาญา จึงไม่ผูกพันโจทก์สิทธิของโจทก์จึงไม่ระงับสิ้นไป โจทก์จึงฟ้องเรียกค่าขาดไร้อุปการะ	สามารถโอนสิทธิด้วยข้อตกลงบัญญัติกฎหมาย ผู้รับโอนสิทธิเรียกร้องเอาค่าเสียหาย หากพิจารณาจากคำสั่งที่ 27/2554 ของสำนักงาน คปภ. กรณีมีบุคคลภายนอกผู้เสียชีวิต บริษัทจะชด ใช้ ค่า สิน ไหม ทดแทนไม่น้อยกว่า 100,000 บาท หากการเสียชีวิตนั้นทำให้มีผู้ขาดไร้อุปการะตามกฎหมาย บริษัทจะชด ใช้ ค่า สิน ไหม ทดแทนไม่น้อยกว่า 300,000 บาท หากผู้รับโอนสิทธิจะขอเรียกร้องตามจำนวนเงิน 300,000 บาท เพียงเท่ากับตามประกาศฉบับนี้บริษัทก็ไม่สามารถที่จะจ่ายค่าสินไหมทดแทนจำนวนนี้ให้ผู้รับโอนสิทธิได้ด้วยสิทธิการเรียกร้องค่าขาดไร้อุปการะเป็นสิทธิเฉพาะตัว จะสละหรือโอน มิ ได้ ต า ม ที่ กฎหมายบัญญัติ

ประเด็นปัญหา	แนวทางปฏิบัติ การชดเชยค่าสินไหมทดแทน	ข้อมูลอ้างอิง	ข้อสังเกต
		อุปการะจากจำเลยได้ คำพิพากษาฎีกาที่ 6303/2547 ผล แห่งการละเมิดทำให้เด็กชาย ก. ต้อง ทุพพลภาพไปตลอดชีวิต โจทก์เรียก ค่าเสียหายเพื่อการที่เสียความสามารถ ประกอบกรงานตาม ป.พ.พ. มาตรา 444 และความทุพพลภาพที่เกิดขึ้นยัง เข้ากรณีเป็นความเสียหายอันเป็นที่มา ของ<u>ความทุกข์ทรมารทั้งร่างกายและ</u> <u>จิตใจอย่างแสนสาหัส</u> โจทก์จึงมีสิทธิ เรียกค่าเสียหายที่มีใช้ตัวเงินได้ตาม ป.พ.พ. มาตรา 446 ด้วย	

หมายเหตุ กรณีการซื้อเคลมค่าเสียหายต่อร่างกาย คณะทำงานฯ อยู่ระหว่างการพิจารณาศึกษา

**รายนามผู้จัดทำ
คณะทำงานแผนงานพัฒนากฎหมาย**

ชมรมนักกฎหมายประกันภัยยานยนต์

1. นายเกรียงศักดิ์ นพสุวรรณชัย	บริษัท ธนชาติประกันภัย จำกัด (มหาชน)
2. นายสุทธิชัย วัตรจุฑิต	บริษัท โตเกียวมารีนประกันภัย (ประเทศไทย) จำกัด (มหาชน)
3. นายสมชาย ชีวาลักษณ์ลิขิต	บริษัท ทิพยประกันภัย จำกัด (มหาชน)
4. นางสาวสิริพร จันทร์แก้ว	บริษัท เทเวศรประกันภัย จำกัด (มหาชน)
5. นายสุพจน์ สุดเสนาะ	บริษัท ไทยพัฒนาประกันภัย จำกัด (มหาชน)
6. นายมนัสชัย บุญเสริม	บริษัท ไทยศรีประกันภัย จำกัด (มหาชน)
7. นางสาวพัชริน บุรพัฒน์สิริ	บริษัท ประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)
8. นายสมศักดิ์ แก้วบุญช่วย	บริษัท มิตรสุข สุมิโตโม อินชัวร์รันส์ จำกัด
9. นายสงเสริม สุทธิปัญญา	บริษัท สิ้นมั่นคงประกันภัย จำกัด (มหาชน)
10. นางพรทิพย์ อัจฉากุลกิจ	บริษัท เอเชียประกันภัย 1950 จำกัด (มหาชน)
11. นางสาวดลหทัย ชนชนนท์	บริษัท อาคเนย์ประกันภัย จำกัด (มหาชน)
12. นางสาวปัญญ์ณิศา อังค์ปรัชญากุล	-
13. นายเทพา เจริญพานิช	สำนักงานกฎหมายนิติเทพ
14. นายศุภชัย นาคมอญ	สำนักงานกฎหมายรักษัธรรม
15. นายณัฐวิทย์ ศรีเจริญ	สำนักงาน คปภ.

ชมรมสินไหมยานยนต์

1. นายวรุฒิ สายสุวรรณ	บริษัท กรุงเทพประกันภัย จำกัด (มหาชน)
2. นายอมรชาติ ศิริพัฒนานันทกูร	บริษัท เทเวศรประกันภัย จำกัด (มหาชน)
3. นายธเนศ จิระชัยอนันต์	บริษัท ประกันภัยไทยวิวัฒน์ จำกัด (มหาชน)
4. นายอนุพงศ์ เสาร์คำ	บริษัท เอราวิณประกันภัย จำกัด (มหาชน)
